

посочва, че "Всъщност не биха могли да се отграничат строго тенденциите на демографското развитие от последните няколко години на предходния период от тези на първите няколко години на разглеждания трети период - периода след 1945 г."

При изследване на цикличността в развитието на основните демографски показатели в страната - раждаемост, смъртност и брачност след 1920 г., се стига до извода за ясно изразена цикличност с период от 27-30 години (Иванов, 2000).

В настоящото изследване вторият период включва 1926-1956 г., т. е. 30 години, което е в съответствие с констатираната цикличност. Това обаче не важи за следващия период 1956-1975 г., ако общата продължителност на цикъла се запази. В Иванов (2000, с. 71) се посочва, че през 1976 г. започва нов етап в развитието на раждаемостта, което също потвърждава направения извод, че третият период завършва през 1975 г. и започва нов (четвърти) период в развитието на възрастовата структура на населението.

ДЕМОГРАФСКО ОСТАРЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Старееето на населението е една от най-характерните черти на демографското развитие. Процесът на демографско остаряване започва с навлизането в демографския преход, който

"...настъпва на определен етап от общественото развитие на всеки народ, като носи специфичните черти на епохата и на самия народ. При всички случаи обаче настъпва краят на естествената плодовитост на браковете и постепенното и безвъзвратно отдалечаване от съответстващата на нея висока раждаемост. Намалява смъртността, намалява също и естественият прираст и населението започват да стареят по своя възрастов състав" (Стефанов и др., 1974, с. 45).

За нашата страна, както вече се посочи, за начало на демографския преход се счита периодът 1920-1925 г. Поради това с проведеното изследване на развитието на възрастовата структура на населението S17 за периода 1920-1999 г. всъщност се оценява и протичащият процес на остаряване.

В демографската литература възрастовата структура на населението се представя посредством възрастово-полова пирамида, при която демографското остаряване се проявява двояко: свиване на възрастовата пирамида откъм основата (остаряване отдолу) поради намаляване броя на младите хора вследствие намаляване на раждаемостта и остаряване отгоре (откъм върха) поради нарастване броя на старите хора. При това за нашата страна "остаряването откъм основата започва по-рано - още от 1920 г., отколкото откъм върха, което се забелязва едва след Втората световна война" (Стефанов и др., 1974, с. 344).